

A Fővárosi Ítéletábra a Kovács, Barborják és Társai Ügyvédi Iroda (*felperesi jogi képviselő Ügyvédi Iroda címe*; ügyintéző: dr. Kovács Gábor ügyvéd, helyettesként ténylegesen eljár Puskás Gábor Ügyvédi Iroda (*helyettes Ügyvédi Iroda címe*, ügyintéző: dr. Puskás Gábor ügyvéd) által képviselt *felperes neve (felperes címe)* felperesnek, a Bán, S. Szabó & Partners Ügyvédi Iroda (*alperesi jogi képviselő Ügyvédi Iroda címe*, ügyintéző: dr. Unger Balázs Ámos ügyvéd) által képviselt *alperes neve (alperes címe)* alperes ellen, szerződéses kikötés tisztességtelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2015. július 2. napján meghozott, 12.G.41.330/2015/11. számú ítélete ellen, az alperes részéről 13 sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 635.000 (hatszázharmincötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes pénzintézet, amelynek tevékenységi köre 2003. január 27. napjától kiterjed banki kölcsönök és hitelek nyújtására is. Az alperes 2010. november 27. és 2014. július 19. között deviza kölcsönt is nyújtott. Ezen hitelezési tevékenysége során általános szerződési feltételeket alkalmazott, amely általános szerződési feltételeket az általa egyoldalúan előre meghatározott blanketta szerződések, a Hitelezési Üzletszabályzat, valamint az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek tartalmazták. A blanketta szerződések VIII.7. pontja szerint a „szerződésre egyebekben a Polgári Törvénykönyvben, a vonatkozó egyéb jogszabályokban, a Bank mindenkori Általános Üzletszabályzat és az Általános Szerződési Feltételekben és a Hitelezési Üzletszabályzatban foglaltak az irányadóak.” Az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek II.1. pontja kimondta, hogy „az Általános Üzletszabályzat (a továbbiakban: Üzletszabályzat) a Bank és Ügyfelei között létrejövő jogügyletek általános feltételeit tartalmazza, amelyek – a szerződés, vagy az egyes pénzügyi, illetve befektetési szolgáltatásra vonatkozó üzleti üzletszabályzatok eltérő rendelkezései hiányában – mind a Bankra, mind az Ügyfélre nézve kötelezőek.” A fenti dokumentumokba foglalt, a deviza hitelügyletekre vonatkozó általános szerződési feltételek a 2010. november 26-tól 2014. július 19-ig terjedő időszakra vonatkozóan az alperesi bank számára egyoldalú szerződésmódosítási lehetőséget biztosítottak, és azt az alábbiak szerint szabályozták:

A deviza lakásvásárlási, deviza lakásépítetési és deviza lakásépítési hitelek céljára megkötött szerződések vonatkozásában a 2010. november 27-től 2012. március 30. napjáig hatályban volt szabályozás egyaránt az alábbiakat tartalmazta:

A blanketta szerződés:

VI.1. Amennyiben a szerződésben meghatározott kamat a Bank megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzpiacon kialakult kamatát, valamint az ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági, jegybanki intézkedés esetére, a Bank fenntartja a jogot a hitel után felszámított kamat módosítására. A kamat módosításáról, illetve a módosítás érvénybelépésének időpontjáról a Bank az Adóst írásban értesíti.

A Hitelezési Üzletszabályzat:

„7. A Hitelügyletre vonatkozó szerződés módosítása
[...]

7.2 Bank fenntartja magának a jogot, hogy a kamatot, díjat vagy más szerződési feltételt egyoldalúan módosítsa. A Bankot az egyoldalú módosításra feljogosító feltételeket, illetve körülményeket az egyes szerződések, illetve jelen üzletszabályzat tartalmazza.

A Bank jogosult a kamatot, díjat vagy költséget egyoldalúan módosítani, ha

a.) a Felek Üzletszabályzat hatálya alá tartozó jogviszonyára irányadó rendelkezést tartalmazó jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze, az Európai Unió jogi aktusa, bírósági vagy hatósági határozat vagy végzés, ajánlás vagy iránymutatás, ezek hatósági vagy bírósági értelmezésének megváltozása, bevezetése, hatályba lépése, jogerőre emelkedése, hatályon kívül helyezése, vagy

b.) a Bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltozása, a hitelező közteher- (pl. adó-) fizetési kötelezettségének növekedése, a kötelező tartalékolási szabályok változása, vagy

c.) a bankközi hitelkamatok, a jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, az összesített vagy szolgáltatásokra vonatkozó fogyasztói árindex, a pénzpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, a tőke- és pénzpiaci kamatlábak változása, a hitelező bank által nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának változása, az FX SWAP és egyéb hozamgörbék egymáshoz képesti kedvezőtlen elmozdulása, a Bank lekötött ügyfélbetéteinek kamatának emelkedése, az állampapírok hozamának, a befektetési hitelek, halasztott pénzügyi teljesítés és értékpapírkölcsön ügyletek kockázati tényezőinek, az ügylet elszámolásánál alkalmazott árfolyamoknak, a Bank forrásköltségeinek, az Adósnak nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban a Banknál felmerülő, harmadik személyek által meghatározott költségek igazolt változása, vagy

d.) az Adósért vállalt kockázat tényezőinek – a jogszabály által előírt tartalmú banki ügyfél minősítési, fedezetértékelési és kockázatvállalási szabályzatoknak megfelelő – változása, ideértve az adós hitelképességének, a biztosítékok értékének változását is, valamint a személyi kölcsön termék kockázati tényezőinek, a Bank kockázati kamatfelárának változása indokolja.

A Hpt. 210/A. § (2)-(4) rendelkezése alapján, a fentiekől eltérően a fogyasztóval kötött lakáscélú hitel- vagy kölcsönszerződés esetén a kamatot, díjat, költséget a Bank egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül kizárólag a kamat tekintetében, kormányrendeletben meghatározott esetekben, feltételekkel és módon módosíthatja, amennyiben azt a jegybanki alapkamat, a refinanszírozási kamatlábak, a pénzpiaci indexek, a Bank lekötött ügyfélbetétei kamatának változása, a szabályozói környezet, illetve a hitelkockázat kormányrendeletben meghatározott változása indokolja.

7.3. A kamatot, díjat, költséget csak akkor jogosult a Bank egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a jelen Üzletszabályzat 7.2. pontjában a Bank számára meghatározott feltételek, ill. körülmények megváltozása indokoltá teszi.

A Bank a szerződés díjat, költséget érintő – az Adós számára kedvezőtlen – módosítását a módosítás hatálybalépését legalább hatvan nappal megelőzően, az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetmény útján teszi közzé.

A Bank a módosításról és a törlesztő részlet ebből adódó változásáról az érintett ügyfeleket legkésőbb a módosítás hatálybalépését hatvan nappal megelőzően postai úton (vagy más, szerződésben meghatározott közvetlen módon) is értesíti.

Az Adós tudomásul veszi, hogy a kamat, illetve kezelési költségváltozás, annak hatálybalépését követő első esedékesség utáni naptári naptól kerül érvényesítésre.

7.4. Az Adós a kamat, díj, költség számára kedvezőtlen módosítása esetén a módosítás hatálybalépése előtt jogosult a szerződés díjmentes felmondására.

7.5. Díj, költség automatikus módosulása

a.) A szerződés alapján felszámított fix díjak, költségek – beleértve a százalékos mértékben meghatározott díjak minimum és maximum értékét is – minden évben a KSH által közzétett előző éves inflációs ráta mértékével módosulnak a közzétételt követő hónap 15. napjától.

b.) Az Adósnak nyújtott szolgáltatás, ügylet, pénzügyi eszköz díjainak, költségének, a teljesítésben közreműködő harmadik személy általi megváltoztatása esetén módosulnak a Bank által felszámított díjak és költségek (pl. postaköltség) a változás időpontjától.

A Bank jogosult üzletpolitikai okokból az automatikus díj- és költségváltozástól eltérően az Adós számára kedvezőbb díj- és költségtételeket alkalmazni.

A Bank a módosulásról az Adóst az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetmény útján (vagy más, szerződésben meghatározott közvetlen módon) értesíti.”

Az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek:

III. AZ ÜGYFÉL ÁLTALI ELFOGADÁS ÉS MÓDOSÍTÁS SZABÁLYAI

1. A Bank jogosult az Üzletszabályzatot, a Hirdetményt, bármely üzletági üzletszabályzatot, illetve a szerződések feltételeit egyoldalúan módosítani. Az Ügyfélre nézve kedvezőtlen Bank általi egyoldalú szerződésmódosításra az alábbi feltételek és körülmények bármelyikének külön vagy együttes bekövetkezése esetén kerülhet sor:

- a) a jogi környezet változása, mely lehet különösen:
 - a Bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelet vagy a Bankra kötelező egyéb jogszabály vagy hatósági előírás megváltozása,
 - nemzetközi minősítő intézetek (elismert külső hitelminősítő szervezetek) által rendszeresen közzétett ország-kockázati mutató negatív irányú változása,
 - a Bank közteher- (pl. illeték, adó-) fizetési kötelezettségének növekedése,
 - a kötelező tartalékolási szabályok kedvezőtlen változása,
 - a szolgáltatásra vonatkozó támogatások változása, megszűnése.

b) a belföldi vagy nemzetközi pénz- és/vagy tőkepiaci feltételek, a makrogazdasági környezet módosulása, így különösen:

- a Bank forrásköltségeinek változása,
- a jegybanki alapkamat, a jegybanki refinanszírozási vagy betéti kamatlábak változása,
- a pénz- és/vagy tőkepiaci forrásszerzési lehetőségek, illetve azok költségének változása,
- a pénz- és/vagy tőkepiaci kamatlábak, refinanszírozási és referencia kamatlábak, kamatmarzsok változása,
- a bankközi hitelkamatok változása,
- a fogyasztói- vagy termelői árindex változása,
- a Bank által nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának emelkedése,
- az éven túli lejáratú állampapírok hozamának emelkedése,

c) a szolgáltatás nyújtásához, illetőleg az Ügyfél személyéhez fűződő kockázatokban beállt változások, így különösen:

- az Ügyfélért vállalt kockázatok tényezőinek a Bank megítélése szerinti kedvezőtlen változása, ide értve az ügyfél és/vagy biztosítékot nyújtó személy vagy szervezet fizetési képességének, készségének változását, a biztosítékok értékében bekövetkezett változást, illetve a biztosítékok értékesíthetőségében bekövetkezett változást,
- a Bank által nyújtott szolgáltatás kockázatának, kockázati tényezőinek változása,

d) szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban, a Bank működési feltételeinek biztosításában bekövetkezett változás, így különösen:

- a Bank által igénybe vett technikai eszközök, ingatlanok használatáért, bérletéért fizetett bankköltségek előnytelen változása,
- dologi, informatikai, biztonságtechnikai feltételeinek biztosításáért fizetett bankköltségek hátrányos változása,
- számítástechnikai, adatvédelmi alkalmazások követelményeinek változásából eredő bankköltségek hátrányos módosulása,
- banki szolgáltatásokra vonatkozó külső és belső folyamatokban, eljárásokban, banki szolgáltatások igénybevételében, valamint informatikai és biztonságtechnikai feltételekben történő változás,
- a Bank működési költségeinek hátrányos változása,
- postai-, távközlési-, internet szolgáltatás feltételeiben, ezek szolgáltatási díjaiban történő hátrányos változás,
- külső szolgáltató által biztosított szolgáltatások elvégzéséért felszámított és továbbterhelt díjak, költségek hátrányos változása,
- a bankközi elszámoláshoz kapcsolódó díjak, jutalékok, költségek hátrányos változása.

e) vis maior események – hirtelen bekövetkező, nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarok – bekövetkezése, amely esetben a Bank átmenetileg, a zavarok fennállásáig egyoldalúan jogosult

kamatot, díjat, költséget módosítani. A Bank vállalja, hogy ilyen intézkedés alkalmazását – a PSZÁF egyidejű tájékoztatása mellett – nyilvánosságra hozza.

A Bank minden esetben az adott időpontban tényleges hatással bíró feltételeket, hatásuk arányában veszi figyelembe a kondíciók konkrét mértékének a meghatározásánál. A módosítás a hatálybalépés időpontjától kezdve – ellenkező kikötés hiányában – vonatkozik a már korábban megkötött szerződésekre is.

2. Amennyiben a Bank a hitelszolgáltatás (hitel/kölcsön/pénzügyi lízing) kamatot, díjat, jutalékot vagy költséget érintő, Ügyfél számára kedvezőtlen egyoldalú módosítást kezdeményez – és ezzel az Üzletszabályzatot és/vagy Hirdetményt, üzletági üzletszabályzatot és/vagy a szerződések feltételeit egyoldalúan az Ügyfél számára kedvezőtlenül – módosítja, úgy a módosításról a Hpt. szerinti fogyasztónak vagy mikrovállalkozásnak minősülő Ügyfeleket – referencia kamatlábhoz kötött kamatnál a kamat módosítása kivételével – annak hatálybalépését legalább 60 nappal megelőzően, továbbá a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény hatálya alá tartozó pénzforgalmi szolgáltatások – így a számlavezetés, a készpénz helyettesítő fizetési eszközök és az elektronikus banki szolgáltatások – esetében a hatályba lépést megelőzően legalább két (2) hónappal az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségben kifüggesztett Hirdetmény útján tájékoztatja. Az érintett Ügyfeleket a módosításról és a törlesztő részlet, illetve a Banknak fizetendő díjak, jutalékok, kamatok ebből adódó változásáról legkésőbb a módosítás hatálybalépését 60 nappal, illetve legalább két (2) hónappal megelőzően postai úton vagy más a szerződésben meghatározott közvetlen módon – elektronikus levélben, elektronikus bankon (.....@nk) keresztül – is értesíti, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az Ügyfelek számára a Bank internetes honlapján (www.....hu) is elérhetővé teszi. Az Üzletszabályzat, Hirdetmény, üzletági üzletszabályzat, illetve a szerződési feltételek előzőekben nem említett szolgáltatást érintő egyoldalú kedvezőtlen változtatása esetén a Bank az Ügyfeleket annak hatálybalépését legalább 15 nappal megelőzően az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetmény útján értesíti, valamint elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén a Bank internetes honlapján is elérhetővé teszi. Az Ügyfél számára kedvezőtlen változást nem jelentő módosításokról a Bank az Ügyfelet legkésőbb a hatálybalépés napját megelőző banki munkanapon értesíti a módosítás bankfiókban történő kifüggesztése útján.

3. Ha az Ügyfél a Bank által kezdeményezett módosítást nem fogadja el, a Bank úgy tekinti, hogy a módosítás hatálybalépésének napjával az Ügyfél a módosítással érintett szerződést felmondta. Ebben az esetben a Bank és az Ügyfél kötelesek egymással legkésőbb a felmondási idő lejártáig elszámolni, tartozásaikat kölcsönösen megfizetni, illetve követeléseikről rendelkezni. Ha az Ügyfél a módosítás ellen, annak hatálybalépése napjáig írásban nem tiltakozik, a Bank úgy tekinti, hogy az Ügyfél a módosítást elfogadta.

Az ugyanezen hitelszerződések vonatkozásában a 2012. március 30-tól 2014. március 15-ig hatályban volt szabályozás a fenti rendelkezéseket azzal az eltéréssel tartalmazta, hogy a Hitelezési Üzletszabályzat 7.3. pontjának 2., illetőleg 3. bekezdéseiben az „adós”, illetőleg az „ügyfeleket” szó helyett a „fogyasztó”, illetőleg „fogyasztót” megjelölés szerepel.

A deviza szabad felhasználású és deviza hitelkiváltás és szabad felhasználású hitel felvétele céljából kötött szerződések esetében a 2010. november 27. és 2012. március 30. között hatályban volt szabályozás az alábbiakat tartalmazta:

A blanketta szerződés:

VI.1. Amennyiben a szerződésben meghatározott kamata a Bank megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzpiacra kialakult kamatát, valamint az ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági, jegybanki intézkedés esetére, a Bank fenntartja a jogot a hitel után felszámított kamat módosítására. A kamat módosításáról, illetve a módosítás érvénybelépésének időpontjáról a Bank az Adóst írásban értesíti. Az Adós tudomásul veszi, hogy amennyiben a kamatot a bank módosítja, az a kamatváltoztatás a teljes hiteldíjmutató módosulását is eredményezi, aminek új mértékéről a bank az Adóst tájékoztatja.

Ehhez képest a Hitelezési Üzletszabályzat és az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek szabályozása a deviza lakásvásárlási, deviza lakásépítési és deviza lakásépítési hitelekre vonatkozó, ez időszakban érvényes azonos szabályozással egyező szöveggel volt hatályban.

2012. március 30-tól 2014. március 15-ig a deviza szabad felhasználású hitelre, valamint a deviza hitelkiváltás és szabad felhasználású hitelre, mint kölcsönszerződésekre vonatkozó szerződéses feltételek a fentiekkel megegyeztek azzal, hogy a Hitelezési Üzletszabályzat 7.3. pontjának 2., illetőleg 3. bekezdése az „adós”, illetőleg „ügyfeleket” kifejezések helyett a „fogyasztó”, illetőleg „fogyasztót” megjelölést tartalmazza.

3.

A deviza lakásvásárlási hitelre, a deviza lakásépítési hitelre, valamint a deviza lakásépítési hitelre vonatkozó általános szerződési feltételek a 2014. március 15-től 2014. július 19. napjáig terjedő időszakban a következő szabályozást tartalmazták, a fenti hiteltípusokra nézve egyezően:

A blanketta szerződés:

VI.1. Amennyiben a szerződésben meghatározott kamat a Bank megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzpiacra kialakult kamatát, valamint az ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági, jegybanki intézkedés esetére, a Bank fenntartja a jogot a hitel után felszámított kamat módosítására. A kamat módosításáról, illetve a módosítás érvénybelépésének időpontjáról a Bank az Adóst írásban értesíti.

A Hitelezési Üzletszabályzat:

„7. A Hitelügyletre vonatkozó szerződés módosítása

[...]

7.3. Bank fenntartja magának a jogot, hogy a kamatot, díjat vagy más szerződési feltételt egyoldalúan módosítsa. A Bankot megillető egyoldalú módosításra feljogosító feltételeket, illetve körülményeket az egyes szerződések, illetve jelen üzletszabályzat és az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek tartalmazzák.

A Bank jogosult a kamatot, díjat vagy költséget egyoldalúan módosítani, ha

a.) a Felek Üzletszabályzat hatálya alá tartozó jogviszonyára irányadó rendelkezést tartalmazó jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze, az Európai Unió jogi aktusa, bírósági vagy hatósági határozat vagy végzés, ajánlás vagy iránymutatás, ezek hatósági vagy bírósági értelmezésének megváltozása, bevezetése, hatályba lépése, jogerőre emelkedése, hatályon kívül helyezése, vagy

b.) a Bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltozása, a hitelező közteher- (pl. adó-) fizetési kötelezettségének növekedése, a kötelező tartalékolási szabályok változása, vagy

c.) a bankközi hitelkamatok, a jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, az összesített vagy szolgáltatásokra vonatkozó fogyasztói árindex, a pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, a tőke- és pénzüpiaci kamatlábak változása, a hitelező bank által nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának változása, az FX SWAP és egyéb hozamgörbék egymáshoz képesti kedvezőtlen elmozdulása, a Bank lekötött ügyfélbetéteinek kamatának emelkedése, az állampapírok hozamának, a befektetési hitelek, halasztott pénzügyi teljesítés és értékpapírkölcsön ügyletek kockázati tényezőinek, az ügylet elszámolásánál alkalmazott árfolyamoknak, a Bank forrásköltségeinek, az Adósnak nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban a Banknál felmerülő, harmadik személyek által meghatározott költségek igazolt változása, vagy

d.) az Adósért vállalt kockázat tényezőinek – a jogszabály által előírt tartalmú banki ügyfél minősítési, fedezetértékelési és kockázatvállalási szabályzatoknak megfelelő – változása, ideértve az adós hitelképességének, a biztosítékok értékének változását is, valamint a személyi kölcsön termék kockázati tényezőinek, a Bank kockázati kamatfelárának változása indokolja (amennyiben ezt egy, a Bank érdekkörén kívül eső tényező okozta).

A Bank a fenti indokok hatását a fogyasztók esetében az árazási elveinek megfelelően értékeli és veszi figyelembe.

7.4. A kamatot, díjat, költséget csak akkor jogosult a Bank egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha azt a jelen Üzletszabályzat 7.3. pontjában vagy az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételekben a Bank számára meghatározott feltételek, ill. körülmények, illetve egyéb üzletszabályzatban vagy egyedi szerződésben foglalt feltételek vagy körülmények megváltozása indokolta teszi.

A Bank a szerződés díjat, költséget érintő – a Fogyasztó számára kedvezőtlen – módosítását a módosítás hatálybalépését legalább hatvan nappal megelőzően, az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetmény útján teszi közzé.

A Bank a módosításról és a törlesztő részlet ebből adódó változásáról az érintett Fogyasztót legkésőbb a módosítás hatálybalépését hatvan nappal megelőzően postai úton (vagy más, szerződésben meghatározott közvetlen módon) is értesíti.

Az Adós tudomásul veszi, hogy a kamat, illetve kezelési költségváltozás, annak hatálybalépését követő első esedékesség utáni naptári naptól kerül érvényesítésre.

A Bank jelzáloghitel szerződésre vonatkozó kamat, díj és költség változtatási jogát a Hpt. előírásainak figyelembevételével gyakorolhatja. Ennek megfelelően referencia kamatlábhoz kötött jelzálogszerződésre vonatkozóan a Bank egyoldalúan, fogyasztó számára kedvezőtlen módon akkor

változtathatja meg a fogyasztó által fizetendő kamat és a referenciakamat különbségét, ha a fogyasztó egy havi törlesztőrészlettel 45 napot meghaladó késedelembe esik vagy a fogyasztó a fedezetül szolgáló ingatlanra kötött, a Bankra engedményezett (Bankot kedvezményezettként megjelölő) vagyónbiztosítást a Bank postai úton vagy más a szerződésben meghatározott közvetlen módon történő értesítése ellenére legalább 2 hónapon keresztül nem fizeti.

7.5. Az Adós a kamat, díj, költség számára kedvezőtlen módosítása esetén a módosítás hatálybalépése előtt jogosult a szerződés díjmentes felmondására.

Az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek:

III. AZ ÜGYFÉL ÁLTALI ELFOGADÁS ÉS MÓDOSÍTÁS SZABÁLYAI

1. A Bank jogosult az Üzletszabályzatot, a Hirdetményt, bármely üzletági üzletszabályzatot, illetve a szerződések feltételeit egyoldalúan módosítani. Az Ügyfélre nézve kedvezőtlen Bank általi egyoldalú szerződésmódosításra az alábbi feltételek és körülmények bármelyikének külön vagy együttes bekövetkezése esetén kerülhet sor:

a) a jogi környezet változása, mely lehet különösen:

- a Bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelet vagy a Bankra kötelező egyéb jogszabály vagy hatósági előírás megváltozása,
- nemzetközi minősítő intézetek (elismert külső hitelminősítő szervezetek) által rendszeresen közzétett ország-kockázati mutató negatív irányú változása,
- a Bank közteher- (pl. illeték, adó-) fizetési kötelezettségének növekedése,
- a kötelező tartalékolási szabályok kedvezőtlen változása,
- a szolgáltatásra vonatkozó támogatások változása, megszűnése.

b) a belföldi vagy nemzetközi pénz- és/vagy tőkepiaci feltételek, a makrogazdasági környezet módosulása, így különösen:

- a Bank forrásköltségeinek változása,
- a jegybanki alapkamat, a jegybanki refinanszírozási vagy betéti kamatlábak változása,
- a pénz- és/vagy tőkepiaci forrásszerzési lehetőségek, illetve azok költségének változása,
- a pénz- és/vagy tőkepiaci kamatlábak, refinanszírozási és referencia kamatlábak, kamatmarzsok változása,
- a bankközi hitelkamatok változása,
- a fogyasztói- vagy termelői árindex változása,
- a Bank által nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának emelkedése,
- az éven túli lejáratú állampapírok hozamának emelkedése,

c) a szolgáltatás nyújtásához, illetőleg az Ügyfél személyéhez fűződő kockázatokban beállt változások, így különösen:

- az Ügyfélért vállalt kockázatok tényezőinek a Bank megítélése szerinti kedvezőtlen változása, ide értve az ügyfél és/vagy biztosítékot nyújtó személy vagy szervezet fizetési képességének, készségének változását, a biztosítékok értékében bekövetkezett változást, illetve a biztosítékok értékesíthetőségében bekövetkezett változást,
- a Bank által nyújtott szolgáltatás kockázatának, kockázati tényezőinek változása,

- d) szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban, a Bank működési feltételeinek biztosításában bekövetkezett változás, így különösen:
- a Bank által igénybe vett technikai eszközök, ingatlanok használatáért, bérletéért fizetett bankköltségek előnytelen változása,
 - dologi, informatikai, biztonságtechnikai feltételeinek biztosításáért fizetett bankköltségek hátrányos változása,
 - számítástechnikai, adatvédelmi alkalmazások követelményeinek változásából eredő bankköltségek hátrányos módosulása,
 - banki szolgáltatásokra vonatkozó külső és belső folyamatokban, eljárásokban, banki szolgáltatások igénybevételeiben, valamint informatikai és biztonságtechnikai feltételekben történő változás,
 - a Bank működési költségeinek hátrányos változása,
 - postai-, távközlési-, internet szolgáltatás feltételeiben, ezek szolgáltatási díjaiban történő hátrányos változás,
 - külső szolgáltató által biztosított szolgáltatások elvégzéséért felszámított és továbbterhelt díjak, költségek hátrányos változása,
 - a bankközi elszámoláshoz kapcsolódó díjak, jutalékok, költségek hátrányos változása.

e) vis maior események – hirtelen bekövetkező, nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarok – bekövetkezése, amely esetben a Bank átmenetileg, a zavarok fennállásáig egyoldalúan jogosult kamatot, díjat, költséget módosítani. A Bank vállalja, hogy ilyen intézkedés alkalmazását – a Felügyelet egyidejű tájékoztatása mellett – nyilvánosságra hozza.

A Bank minden esetben az adott időpontban, az adott kamat, díj költség mértékére ténylegesen hatással bíró feltételeket, hatásuk arányában veszi figyelembe a kondíciók konkrét mértékének a meghatározásánál. A módosítás a hatálybalépés időpontjától kezdve – ellenkező kikötés hiányában – vonatkozik a már korábban megkötött szerződésekre is.

2. Amennyiben a Bank a hitelszolgáltatás (hitel/kölcsön/pénzügyi lízing) kamatot, díjat, jutalékot vagy költséget érintő, Ügyfél számára kedvezőtlen egyoldalú módosítást kezdeményez – és ezzel az Üzletszabályzatot és/vagy Hirdetményt, üzletági üzletszabályzatot és/vagy a szerződések feltételeit egyoldalúan az Ügyfél számára kedvezőtlenül – módosítja, úgy a módosításról a 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) szerinti fogyasztónak minősülő Ügyfeleket – referencia kamatlábhoz kötött kamatnál a kamat módosítása kivételével – annak hatálybalépését legalább 60 nappal megelőzően, továbbá a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (továbbiakban: Pft.) hatálya alá tartozó pénzforgalmi szolgáltatások – így a számlavezetés, a készpénz helyettesítő fizetési eszközök és az elektronikus banki szolgáltatások – esetében az ezen törvény szerint fogyasztónak minősülő Ügyfeleket a hatályba lépést megelőzően legalább két (2) hónappal az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségben kifüggesztett Hirdetmény útján tájékoztatja. Az érintett Ügyfeleket a módosításról és a törlesztő részlet, illetve a Banknak fizetendő díjak, jutalékok, kamatok ebből adódó változásáról legkésőbb a módosítás hatálybalépését 60 nappal, illetve legalább két (2) hónappal megelőzően postai úton vagy más a szerződésben meghatározott közvetlen módon – elektronikus levélben, elektronikus bankon (.....@nk) keresztül – is értesíti, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az Ügyfelek számára a Bank internetes honlapján (www.....hu) is elérhetővé teszi. Az Üzletszabályzat, Hirdetmény, üzletági üzletszabályzat, illetve a szerződési feltételek előzőekben nem említett szolgáltatást érintő egyoldalú kedvezőtlen változtatása esetén a Bank az Ügyfeleket annak hatálybalépését legalább 15 nappal megelőzően az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetmény útján értesíti,

valamint elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén a Bank internetes honlapján is elérhetővé teszi.

A Bank jogosult az Ügyféllel megkötött szerződést, a Kondíciós listát, a Hirdetményt, Üzletszabályzat vagy Üzletszabályzat bármely feltételét az Ügyfél számára kedvezően vagy nem kedvezőtlenül, egyoldalúan, indokolás nélkül, bármikor módosítani.

Az Ügyfél számára kedvezőtlen változást nem jelentő módosításokról a Bank az Ügyfelet legkésőbb a hatálybalépés napját megelőző banki munkanapon értesíti a módosítás bankfiókban történő kifüggesztése útján.

3. Ha az Ügyfél a Bank által kezdeményezett módosítást nem fogadja el, a Bank úgy tekinti, hogy a módosítás hatálybalépésének napjával az Ügyfél a módosítással érintett szerződést felmondta. Ebben az esetben a Bank és az Ügyfél kötelesek egymással legkésőbb a felmondási idő lejártáig elszámolni, tartozásaikat kölcsönösen megfizetni, illetve követeléseikről rendelkezni. Az Ügyfél ezennel hozzájárul ahhoz, hogy ha az Ügyfél a módosítás ellen, annak hatálybalépése napjáig írásban nem tiltakozik, a Bank úgy tekintse, hogy az Ügyfél a módosítást elfogadta.

4.

A deviza szabad felhasználású hitel, valamint a deviza hitelkiváltás és szabad felhasználású hitel céljára megkötött szerződésekre vonatkozó általános szerződési feltételek a 2014. március 15. és 2014. július 19. közötti időszakban egyaránt a következő szabályozást tartalmazták:

A blanketta szerződés:

VI.1. Amennyiben a szerződésben meghatározott kamata a Bank megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzpiacon kialakult kamatát, valamint az ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági, jegybanki intézkedés esetére, a Bank fenntartja a jogot a hitel után felszámított kamat módosítására. A kamat módosításáról, illetve a módosítás érvénybelépésének időpontjáról a Bank az Adóst írásban értesíti. Az Adós tudomásul veszi, hogy amennyiben a kamatot a bank módosítja, az a kamatváltoztatás a teljes hiteldíjmutató módosulását is eredményezi, aminek új mértékéről a bank az Adóst tájékoztatja.

A Hitelezési Üzletszabályzat, valamint az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek szabályozása a deviza lakásvásárlási hitelre, deviza lakásépítési és deviza lakásépítési hitelre vonatkozó szabályozással szó szerint egyező az ezen időszakban.

Az ezen szerződéses feltételekkel meghatározott terméket 2010. december 18. napját követően az alperes ténylegesen nem értékesítette, ugyanakkor az ilyen szerződéses feltételekkel megkötött korábbi szerződések továbbra is ezen feltételekkel érvényben voltak.

Az alperes a 2014. november 26-át követő időszakban a fenti, egyoldalú szerződésmódosítást engedő szabályozás alapján egy ízben ténylegesen módosította az ügyfeleivel fennálló szerződését.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes által a deviza lakásvásárlási hitel, deviza lakásépítési hitel, deviza lakásépítési hitel, deviza szabad felhasználású hitel, valamint a deviza hitelkiváltás és szabad felhasználású hitel szerződések tekintetében a 2010. november 27. és 2014. március 15. közötti időszakban alkalmazott blanketta szerződés VI.1. pontjában, Hitelezési Üzletszabályzat 7.2., 7.3., 7.4. és 7.5. pontjában, Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek III.1., III.2. és III.3. pontjában, továbbá a 2014. március 15. és 2014.

július 19. közötti időszakban alkalmazott blanketta szerződés VI.1. pontjában, Hitelezési Üzletszabályzat 7.3., 7.4. és 7.5. pontjában, Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek III.1., III.2. és III.3. pontjában foglalt kikötések tisztességtelenek, ezért érvénytelenek. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a közte és a jogi képviselője között létrejött megbízási szerződés alapján 9.144.000 forint perköltség megfizetésére. Keresetét arra alapította, hogy a keresetlevélben megjelölt szerződéses kikötések nem felelnek meg a 2014. évi XXXVIII. tv. (Fogy. kölcs. törvény) 4. § (1) bekezdésében meghatározott elvek egyikének sem. Hivatkozott arra, hogy az alperest a kamat, díj és költség egyoldalú emelésére feljogosító rendelkezések szétszórtan, különböző dokumentumokban, többszörösen utaló szabályként jelennek meg. Kifejtette, hogy az egyoldalú módosításra okot adó körülmények megfogalmazása túl általános, az oklista a fogyasztók számára nehezen értelmezhető fogalmakat tartalmaz. Álláspontja szerint mindezek miatt a kikötések nem felelnek meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének. Rámutatott, hogy az oklisták nem zártak, ezért a kikötések a tételes meghatározás elvének sem felelnek meg. Érvelése szerint az egyértelműség, érthetőség és tételes meghatározás hiányában az objektivitás, valamint a ténylegesség és arányosság elvének megvalósulása érdemben nem is vizsgálható. Előadta, hogy a kikötések nem teszik lehetővé a fogyasztók számára sem a változások mértékének felmérését, sem pedig a szerződésmódosítás jogszerűségének utólagos ellenőrzését. Emiatt a kikötések sértik az átláthatóság elvét is. Okfejtése szerint a kikötések azért sértik a felmondhatóság elvét, mert a szerződés fogyasztó általi és alperes általi felmondásának jogkövetkezményei azonosak, a felmondás a fogyasztó számára nem jelent reális alternatívát a szerződés egyoldalú módosításával szemben, továbbá a fogyasztó ráutaló magatartása is felmondásnak minősül. Álláspontja szerint a szimmetria elve azért nem érvényesül, mert az alperes által alkalmazott szabályozás nem teszi kötelezővé a szerződés fogyasztó számára kedvező módosítását.

Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására, másodlagosan a keresetben megjelölt kikötések részleges érvénytelenségének megállapítására irányult. Indítványozta, hogy a bíróság – a per tárgyalásának felfüggesztése mellett – kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását a 2014. évi XXXVIII. törvény, a 2014. évi XL. törvény 52. §-a, valamint a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozata alaptörvény ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítása érdekében. Indítványozta továbbá, hogy a bíróság – ugyancsak a per tárgyalásának felfüggesztése mellett – kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az Európai Unió Bíróságánál az indítványban megfogalmazott kérdések megválaszolása, valamint a Fogy. kölcs. törvény közjogi érvénytelenségének megállapítása érdekében. Az volt az álláspontja, hogy a Fogy. kölcs. törvény az Európai Központi Banknak történő előzetes bejelentés és konzultáció elmulasztása miatt közjogi szempontból érvénytelen, ezért nem alkalmazható. Hivatkozott arra, hogy a Hitelezési Üzletszabályzat 2010. november 27. és 2014. március 15. között alkalmazott kikötéseinek tisztességtelensége nem vizsgálható, mert azok nem fogyasztói szerződésekre vonatkoztak. Kifejtette, hogy az Általános Üzletszabályzat és az Általános Szerződési Feltételek harmadlagos szabályozásnak minősülnek; amennyiben a blankettaszerződés és a Hitelezési Üzletszabályzat eltérően rendelkeznek, az Általános Üzletszabályzat és az Általános Szerződési Feltételek rendelkezései nem alkalmazhatók. Hangsúlyozta, hogy a keresetben kifogásolt kikötéseket a felperes az általa végzett korábbi vizsgálat során nem találta jogszabálysértőnek vagy tisztességtelennek. Álláspontja szerint a kifogásolt kikötéseket nem kizárólag a Fogy. kölcs. törvényben rögzített elvek alapján, hanem az eset összes körülményeivel és a jogszabályi környezettel összefüggésben kell vizsgálni. Hivatkozott arra, hogy kikötései megfeleltek a korábban hatályos Hpt. és a 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet előírásainak, ezért a régi Ptk. 209. § (6) bekezdése alapján nem vizsgálható a tisztességtelenségük. Érvelése szerint a 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendeletben megfogalmazott oklista átvételével kikötései maradéktalanul megfelelnek a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elveknek. Kifejtette, hogy a szerződés

feltételei érthetőek és egyértelműek, a többszintű szabályozás megértése pedig elvárható az átlagos fogyasztótól. Rámutatott, hogy a fogyasztóknak lehetőségük volt informálódni a szerződéses feltételekben alkalmazott szakkifejezések jelentéséről. Előadta, hogy a Hitelezési Üzletszabályzat 7.3. pontja kifejezetten a kölcsönszerződés részévé tette az alperes árazási elveit, így a fogyasztók közvetlenül jogosultakká váltak az árazási elvek kikényszerítésére. Okfejtése szerint kikötései a kalkulálhatóság, a ténylegesség, az arányosság, a szimmetria és az átláthatóság elvének az árazási elveken keresztül felelnek meg. Hivatkozott arra, hogy kikötései megfelelnek a PSZÁF által jóváhagyott Magatartási Kódexnek, ezért azok megfelelnek az objektivitás és az átláthatóság elvének is. Előadta, hogy szerződése azonnali hatályú felmondásra, az egyoldalú kamat-, díj- vagy költségemelés esetére pedig díjmentes felmondásra jogosították fel a fogyasztókat. Ezáltal érvényesült a felmondhatóság elve is, de 2010. január 1. napjától az ingyenes felmondás lehetőségét a régi Hpt. 210. § (9) bekezdése a jogszabály erejénél fogva is biztosította. Kiemelte, hogy szerződési feltételeiben nem zárta ki a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatásának a fogyasztó javára történő érvényesítését a szerződésben, ezért kikötései megfelelnek a szimmetria elvének, amelyet 2011. január 1-től a régi Hpt. 210/A. § (7) bekezdése is biztosított.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével megállapította, hogy az alperes által a deviza lakásvásárlási hitel, deviza lakásépítési hitel, deviza lakásépítési hitel, deviza szabad felhasználású hitel, valamint a deviza hitelkiváltás és szabad felhasználású hitel szerződések tekintetében a 2010. november 27. és 2014. március 15. közötti időszakban alkalmazott blanketta szerződés VI.1. pontjában, Hitelezési Üzletszabályzat 7.2., 7.3., 7.4. és 7.5. pontjában, Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek III.1., III.2. és III.3. pontjában, továbbá a 2014. március 15. és 2014. július 19. közötti időszakban alkalmazott blanketta szerződés VI.1. pontjában, Hitelezési Üzletszabályzat 7.3., 7.4. és 7.5. pontjában, Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek III.1., III.2. és III.3. pontjában foglalt kikötések tisztességtelenek, ezért érvénytelenek. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.270.000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint, a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt eljárási illetéket. A felperes ezt meghaladó perköltség igényét elutasította.

Ítéletének indokolása szerint sem Alkotmánybírósági eljárás, sem előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését nem látta indokoltnak. Utalt arra, hogy az alperes alkotmányossági kifogásaival kapcsolatos álláspontját nem köteles részletesen indokolni, az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdésekben nem is jogosult állást foglalni. Utalt arra is, hogy az alperes alkotmányossági kifogásaival kapcsolatban az Alkotmánybíróság már más, hasonló perekben kezdeményezett eljárásokban állást foglalt. Kifejtette, hogy az Európai Központi Bankkal történő konzultációs kötelezettség elmulasztása ilyen előírás hiányában nem eredményezi a nemzeti szabályozás alkalmazhatóságának tilalmát. A jogbiztonság és bizalomvédelem elvének érvényesülése kapcsán utalt arra, hogy a tisztességtelen szerződési kikötésre vonatkozó szabályozás 2004. május 1. napjától érdemben változatlan, ezért visszaható hatályú jogalkotásról nem lehet szó. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának a tulajdonjog védelmére vonatkozó szabályai kapcsán kiemelte, hogy a védelem nyilvánvalóan nem terjed ki a tisztességtelenül szerzett tulajdonra. A Charta 47. cikke kapcsán pedig úgy foglalt állást, hogy sem a Fogy. kölcs. törvény, sem az Elszámolási törvény nem tartalmaz olyan szabályozást, amely ellentétes lenne a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogosultsággal. Úgy foglalt állást, hogy a perbeli jogvita érdemi elbírálásához nem szükséges az uniós jog további értelmezése.

Rámutatott, hogy a 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet 1. §-ában rögzített oklista nem ad kimerítő, a tisztességesség követelményének való automatikus megfelelést eredményező szabályozást. Ezért az alperes önmagában azzal, hogy a rendeletben írt oklistát változatlan tartalommal beillesztette az

általános szerződési feltételekbe, nem tett eleget a tisztességesség valamennyi követelményének. Mindebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a régi Ptk. 209. § (6) bekezdése és az új Ptk. 6:102. § (4) bekezdése nem állítanak akadályt a keresetben megjelölt szerződéses kikötések tisztességtelenségének vizsgálata elé. A kikötések tisztességtelenségének vizsgálatát nem zárja ki az sem, hogy a PSZÁF korábban vizsgálat alá vonta a perrel érintett szerződéses rendelkezéseket. Okfejtése szerint az alperes árazási elvei azért nem válhattak a fogyasztókkal kötött szerződés részévé, mert a fogyasztók annak tartalmát nem ismerhették meg. Emiatt a fogyasztók az árazási elvekre ténylegesen nem alapíthatnak jogot, tartalmuk tényleges ismeretének hiányában pedig annak kikényszerítésére vagy számonkérésére sincs lehetőségük. Kifejtette, hogy a Magatartási Kódex sem vált az alperes és a fogyasztók között létrejött kölcsönszerződések részévé. Az volt az álláspontja, hogy önmagában a többszintű szabályozás nem jár az érthetőség és az egyértelműség elvének sérelmével. Úgy ítélte meg azonban, hogy a blankettaszerződés VI. 1. pontjában, a Hitelezési Üzletszabályzatban, illetve az Általános Üzletszabályzatban és Általános Szerződési Feltételekben rögzített, a szerződés egyoldalú módosítására lehetőséget adó kikötések tartalmi eltérése miatt a fogyasztók nem láthatják át ténylegesen, hogy az eltérő tartalmú kikötések milyen viszonyban állnak egymással, ehhez képest jogviszonyukra melyik kikötés az irányadó. Ez a szabályozást szükségtelenül túlzottan bonyolulttá és ellentmondásossá teszi. Emiatt a kikötések sértik az érthető és egyértelmű megfogalmazás elvét. Álláspontja szerint azok a szerződéses kikötések, amelyek lehetőséget adnak az alperesnek a kölcsönszerződés egyoldalú módosítására, az átláthatóság követelményének sem felelnek meg, mert azok nem határozzák meg a fogyasztók számára egyértelműen és érthetően, hogy a módosítások milyen módon és milyen mértékben hatnak ki a fogyasztók fizetési kötelezettségére. Ennek következtében nem ellenőrizhető az sem, hogy a szerződésmódosításra az arányosság, a ténylegesség és a szimmetria elvének érvényre juttatása mellett került-e sor. Az egyoldalú módosítás közlésére, a fogyasztók tájékoztatására, valamint a fogyasztók felmondási jogára vonatkozó kikötések tisztességtelenségét és érvénytelenségét azért látta megállapíthatónak, mert ezek a rendelkezések szorosan kapcsolódnak az alperest egyoldalú szerződésmódosításra feljogosító kikötésekhez. Rámutatott, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő feltételrendszer egésze tekintetében kell elbírálni, hogy megfelel-e a tisztességesség követelményének. Emiatt nincs lehetőség az oklista elemeinek önálló vizsgálatára és a kikötések részleges érvénytelenségének megállapítására.

Az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte perköltség megfizetésére. A felperes jogi képviselőjét megillető ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésének alkalmazásával, a felperesi képviselő perben ténylegesen kifejtett tevékenységére figyelemmel, mérsékelt összegben állapította meg.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján, és utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a kereset elutasítására, valamint annak megállapítására irányult, hogy a per tárgyává tett szerződéses kikötések nem tisztességtelenek, ezért érvényesek. Harmadlagos fellebbezése kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a Ptk. 239. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy a támadott kikötések – a fellebbezés A/1. számú mellékletében meghatározottak szerint – részben nem tisztességtelenek, ezért érvényesek. Kérte, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Fellebbezésében külön támadta az elsőfokú ítélet perköltség összegére vonatkozó rendelkezését, és pervesztessége esetére kérte a felperesnek megítélt elsőfokú perköltség mérséklését. A másodfokú eljárásban is előterjesztette az alkotmánybírói eljárás és előzetes döntéshozatal kezdeményezés iránti indítványait. Álláspontja szerint már az elsőfokú eljárásban is indokolt lett volna az alkotmánybírói eljárás és előzetes

döntéshozatal kezdeményezése, ennek elmulasztása lényeges eljárási szabálysértés, amely a bizonyítási eljárás nagyfokú kiegészítését teszi szükségessé. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az Európai Unió Bíróságának feltenni indítványozott kérdések tartalmi ismertetése, tartalmuk megismerése és megértése nélkül, kizárólag eljárásjogi okok miatt, jogszabálysértően utasította el az előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti indítványát. Korábbi érveinek fenntartása mellett hangsúlyozta, hogy az Európai Központi Bankkal történő konzultációs kötelezettség megszegésével kapcsolatban feltett kérdése nem kizárólag a tagállamok és az Európai Unió intézményei közötti kapcsolatra vonatkozik, mert a jogalkotó konzultáció hiányában nem fogadhatta volna el a Fogy. kölcs. törvényt. A tulajdonjog védelméhez fűződő jogának megsértésével kapcsolatban sérelmezte annak feltételezését, hogy a perrel érintett kikötései révén tisztességtelenül jutott volna vagyoni előnyhöz. Hivatkozott arra, hogy a nemzeti jogot az Európai Unió irányelveivel összhangban kell értelmezni, ezért az irányelvek nem csak akkor alkalmazhatók közvetlenül, ha elmaradt az átültetésük a nemzeti jogba, hanem akkor is, ha a nemzeti szabályozás nem áll összhangban az irányelvekkel. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság az érdemi határozatra kihatóan megsértette a Pp. 155/A. §-át és a Pp. 221. §-át, ezért az elsőfokú tárgyalás megismétlése szükséges.

Előadta, hogy alkotmányossági kifogásai nem teljesen azonosak azokkal, amelyekkel kapcsolatban az Alkotmánybíróság már állást foglalt. Elismerte, hogy az általa benyújtott alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság elbírálta és elutasította, de arra hivatkozott, hogy kérelmének további, érdemben elbírálatlan részei vannak. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása körkörös érvelést és egymásnak ellentmondó megállapításokat tartalmaz. Ez sérti a Pp. 155/B. §-át és 221. §-át, ezért az elsőfokú tárgyalás megismétlése ebből az okból is szükséges.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a felajánlott bizonyítást. Hivatkozott arra, hogy a bizonyítás jogszabálysértő mellőzése a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítését teszi szükségessé.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte az alperes kikötéseit, ezért megalapozatlanul minősítette azokat tisztességtelennek. Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a per tárgyává tett szerződéses kikötések Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elveknek való megfelelését vizsgálta, nem vizsgálta azonban behatóan az eset összes körülményeit. Álláspontja szerint nem hagyható figyelmen kívül az, hogy csak a kikötések alapján végrehajtott egyoldalú kamatemelés kimenetelének ismeretében lehet állást foglalni a törvényben rögzített elvek érvényesüléséről. Ezért az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna a konkrét egyoldalú kamatemelés gyakorlásának körülményeit is, ennek érdekében bizonyítást kellett volna lefolytatnia. Kifejtette, hogy a fogyasztóknak megfelelő lehetősége volt a konkrét egyoldalú kamatemelés jogszerűségének és megfelelőségének ellenőrzésére; tájékoztatást kérhettek az alperestől, kezdeményezhették a felügyelet eljárását és felmondhatták a kölcsönszerződést. Ilyen módon a fogyasztók kikényszeríthették az árazási elvek érvényesülését. Érvelése szerint nem csak a közvetlen perlés lehetőségét kell kikényszeríthetőségnek tekinteni, hanem a hatósági eljárás kezdeményezésének lehetőségét is. Hivatkozott arra, hogy Hitelezési Üzletszabályzatának rendelkezései kiegészítik és nem lerontják a Blanketta Szerződés rendelkezéseit, így a Blanketta Szerződésben szereplő oklista további, a Hitelezési Üzletszabályzatban szereplő okokkal bővül. Rámutatott, hogy a Hitelezési Üzletszabályzatban és az Általános Üzletszabályzatban feltüntetett oklista tartalmát tekintve lényegében megegyezik. Mindezek miatt a háromszintű szabályozás érthető és egyértelmű. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy a konkrét kamatemelés során hivatkozott ok ténylegesen létezik-e, és ténylegesen alkalmazandó-e. Kifejtette, hogy a kamatemelés tényleges okának és hatásának vizsgálata alapján ellenőrizhető a ténylegesség és az arányosság elvének érvényesülése. Erre figyelemmel a szerződéses kikötések megfelelő garanciát nyújtanak arra, hogy a módosítás arányosan fog történni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a kikötéseket a részleges érvénytelenség szempontjából. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a fogyasztó a konkrét kamatemelés során nem egységes egészként az

oklistát, hanem csupán az adott konkrét kamatemelést megalapozó ok szabályszerűségét vizsgálja. Az volt az álláspontja, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra lehetőséget adó okok általános megfogalmazása nem tekinthető jogellenesnek. Hangsúlyozta, hogy minden konkrét szerződésben rögzítették az induló költségeket és díjakat, ezért egyértelmű volt a költségek és díjak változásának meghatározása. A Pp. 5. § (2) bekezdése alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezését zárt tárgyaláson bírálja el.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el az alperes alkotmánybíróági eljárás és előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványait. Kifejtette, hogy az eljárások kezdeményezésének a másodfokú eljárásban sincs megalapozott indoka. Fellebbezéséhez csatolta az Alkotmánybíróság határozatát, amelyben az alperes alkotmányjogi panaszát elbírálta és azt elutasította. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta az indítványok teljesítésének lehetőségét, az azzal kapcsolatos álláspontját pedig ítéletében részletesen megindokolta. Hivatkozott arra, hogy a perben nem merült fel értelmezésre szoruló uniós jogi kérdés. Rámutatott, hogy a Fogy. kölcs. törvény és a 2/2014. Polgári jogegységi határozat alaptörvény-ellenességével és nemzetközi szerződésbe ütközésével kapcsolatos, más eljárásokban felvetett kifogásokat az Alkotmánybíróság már megvizsgálta és azokat alaptalanak ítélte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság indokoltan mellőzte az alperes által felajánlott bizonyítást. Hangsúlyozta, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem terjesztett elő kellően konkrét és pontos bizonyítási indítványt. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes szerződéses kikötései megfelelnek-e a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt elveknek, és nem kellett vizsgálnia az alperes szerződésmódosítási gyakorlatát. Hivatkozott arra, hogy a szerződéses kikötéseknek a szerződéskötés időpontjában kell tisztességesnek lenniük, ezért a kikötésekben nem megvalósuló elvek tényleges érvényesülése nem lehet a per tárgya. Előadta, hogy az alperes árazási elveit a fogyasztók nem ismerhették meg, ezért azok nem válhattak az egyedi szerződések részévé, azokra a fogyasztók nem alapíthatnak jogokat. Kiemelte, hogy a szerződéses kikötéseknek nem az árazási elveknek, hanem a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében rögzített elveknek kell megfelelniük. Fenntartotta azt az álláspontját, amely szerint az alperes által alkalmazott háromszintű szabályozás nem felel meg sem az egyértelmű és érthető megfogalmazás, sem az átláthatóság elvének. Az átlagos fogyasztó ugyanis nem képes átlátni a szerződés egyes elemei közti hierarchiát a szabályozási szintek tartalmának bonyolultsága és ellentmondásossága miatt. Álláspontja szerint, ha az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a szerződések elemeinek egymáshoz való viszonyát, az azt támasztja alá, hogy a fogyasztók sem lehetnek képesek arra, hogy átlássák a szabályozási szintek viszonyát. Kifejtette, hogy az egyoldalú kamat-, díj vagy költségemelésre lehetőséget adó kikötésekből a fogyasztók számára nem tűnik ki, hogy az adott körülmény módosulása milyen mértékű változást eredményezhet a fogyasztót terhelő kötelezettségekben. Emiatt a kikötések nem felelnek meg az átláthatóság követelményének. Hivatkozott arra, hogy a blanketta szerződések VI. 1. pontja olyan általános fogalmakat és kategóriákat tartalmaz, amelyek nem egyértelműek, nem pontosan körülhatárolhatóak, nem kellően konkrétak, túl általánosak, nehezen értelmezhetőek, egyes az egyoldalú módosításra okot adó körülmény bekövetkezését pedig maga az alperes is előidézheti, vagy befolyásolhatja a változás mértékét. Érvelése szerint az alperes az elsőfokú eljárásban nem bizonyította, hogy az egyoldalú szerződésmódosítással érintett valamennyi költségről tételesen és összecszerően tájékoztatta a fogyasztókat. Okfejtése szerint a kikötéseket logikailag önálló egységként kell vizsgálni, ezért a kikötések részleges érvényességének, illetve érvénytelenségének megállapítására nincs jogi lehetőség. Emiatt az oklistában feltüntetett okok nem vizsgálhatók külön-külön, és az oklista egyes elemeinek tisztességtelenné nyilvánításával a kikötés nem tehető tisztességesse. Rámutatott, hogy egy adott pillanatban az oklista több eleme akár egymással

ellentétesen is befolyásolhatja a kamatot, díjat vagy költséget, így az egyoldalú módosításkor az alperes az oklista összes elemét egyidejűleg veszi figyelembe. Ha a bíróság az oklistából egyes elemeket utólag tisztességtelenek nyilvánítana, akkor a kikötés nem lenne egyértelműen megfogalmazott. Indítványozta az alperes zárt tárgyalás és a tárgyalás elhalasztása iránti kérelmének elutasítását. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy az alperes üzleti titoknak minősített árazási elveinek a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége, a halasztásra pedig nincs ok. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság jelentősen mérsékelt perköltséget ítélt meg a számára annak ellenére, hogy az alperes pontatlan adatszolgáltatása miatt a kereset jelentős megváltoztatására volt szükség az elsőfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet teljes terjedelemben bírálta felül [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése megalapozatlan.

I.

Az alperes a másodfokú eljárásban a 2015. augusztus 24-én kelt, és a bírósághoz ugyanezen a napon beérkezett beadványában a tárgyalás elhalasztása iránti kérelmet terjesztett elő annak érdekében, hogy kifejtthesse a felperes fellebbezési ellenkérelmére vonatkozó észrevételeit. Kérelmét a Fogy. kölcs. törvény 13. § (7) bekezdésére alapította.

A 2014. évi XL. törvény (Elszámolási törvény) 33. § (2) bekezdése értelmében a Fogy. kölcs. törvény 6. § (2) bekezdése alapján közérdekű keresettel indított perre a Fogy. kölcs. törvény 6. alcímében foglalt szabályokat kell megfelelően alkalmazni a 34-36/D. §-ban meghatározott eltéréssel.

A Fogy. kölcs. törvény 13. § (7) bekezdés második mondata szerint a tárgyalás egy alkalommal – legfeljebb hét napra – halasztható el.

Ennek a törvényi rendelkezésnek az alapján a közérdekű keresettel indított perben is csak akkor halasztható el a tárgyalás, ha fennállnak a halasztás általános feltételei.

A Pp. 151. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a tárgyalást a feleknek a kitűzött hatánap előtt legkésőbb nyolc nappal előterjesztett, indokolt közös kérelmére – az új tárgyalási hatánap kitűzésével egyidejűleg – elhalasztja. Később előterjesztett közös kérelemre a tárgyalás csak kivételesen fontos okból halasztható el. A tárgyaláson előterjesztett kérelemre a bíróság a tárgyalást csak akkor halaszthatja el, ha a keresetet az alperessel nem, vagy nem idejében közölték, vagy ha a felperes a keresetét a tárgyaláson megváltoztatta, vagy valamely más kérelmét lényegesen módosította és ezzel összefüggésben az ellenkérelem előterjesztésére az alperesnek megfelelő időt kell biztosítani. A bíróság hivatalból csak fontos okból, annak megjelölésével halaszthatja el a tárgyalást. A tárgyalás elhalasztásáról a megidézetteket – ha erre mód van – előzetesen értesíteni kell.

A Pp. 151. § (1) bekezdése nem teszi lehetővé a tárgyalás elhalasztását a fellebbezési ellenkérelemre vonatkozó észrevételek kifejtése érdekében, és a perben a tárgyalás elhalasztására okot adó, a Pp. 151. § (1) bekezdésében meghatározott egyéb körülmény sem állt fenn.

Az Elsámrolási törvény 35/A. §-a és a Fogy. kölcs törvény 13. § (4) bekezdése értelmében a másodfokú bíróságnak a fellebbezést a felterjesztéstől számított 45 napon belül kell elbírálnia. A jelen perben a fellebbezés elbírlására rendelkezésre álló határidő utolsó napja 2015. augusztus 27., emiatt a tárgyalás elhalasztásának a törvényben megszabott határidő is akadály volt.

Mindezek miatt az ítéltábla az alperes tárgyalás elhalasztása iránti kérelmet elutasította.

II.

Az alperes a fellebbezésében indítványozta zárt tárgyalás elrendelését üzleti titkainak megóvása céljából. Üzleti titokként az árazási elveit jelölte meg.

A Pp. 5. § (2) bekezdése szerint a bíróság a nyilvánosságot indokolt határozatával az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja, ha az minősített adat, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megórzése végett feltétlenül szükséges. A bíróság a nyilvánosságot a közérköls védelmében, kiskorú védelmében, valamint az ügyfél kérelmére abban az esetben is kizárhatja, ha az a fél személyiségi jogainak védelme érdekében indokolt. A bíróság a nyilvánosságot különösen indokolt esetben a tárgyalásnak a tanúkihallgatással érintett részéről akkor is kizárhatja, ha a tanú adatainak zártan kezelését rendelte el, és a zárt tárgyaláson történő meghallgatás a tanú, illetve hozzátartozója életének, testi épségének a megóvása érdekében feltétlenül szükséges.

A 2014. március 14-ig hatályban volt 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 205. § (1) bekezdése és a 2014. március 15-től hatályos 2013. évi. V. törvény (új Ptk.) 6:63. § (1) bekezdése egyaránt úgy rendelkezik, hogy a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

Az alperes maga is elismerte, hogy a fogyasztók az árazási elvek tartalmát nem ismerhették meg. Az árazási elvek tartalmának ismerete nélkül a fogyasztók nem tehettek az alperes árazási elveit elfogadó nyilatkozatot, ezért az árazási elvek tekintetében nem jöhetett létre akarategység az alperes és a fogyasztók között. Emiatt az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítás hiányában az alperes árazási elvei nem váltak az alperes és a vele szerződő fogyasztók között létrejött egyedi szerződések részévé. Ennek következtében az árazási elvek tartalma közömbös az alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek tisztességességének megítélése szempontjából, és tartalmának feltárása a perben szükségtelen. Emiatt az alperes üzleti titkainak megóvása nem indokolta a nyilvánosság kizárását a per másodfokú tárgyalásáról, ezért az ítéltábla az alperes zárt tárgyalás elrendelése iránti kérelmet is elutasította.

III.

Az alperes a másodfokú eljárásban is fenntartotta az alkotmánybíróági és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, valamint a per tárgyalásának felfüggesztése iránti indítványait, ezért az ítéltáblának az érdemi döntéshozatal előtt arról kellett határoznia, hogy teljesíti-e az alperes indítványait, vagy mellőzi azok teljesítését.

1.

Az Alkotmánybíróaságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 25. § (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírlása során olyan jogszabályt kell alkalmazni,

amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

Az Abtv. 32. § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

A Pp. 155/B. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.

Ezekből a törvényi rendelkezésekből az a következtetés vonható le, hogy az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezése a bíróság számára lehetőség, de nem kötelezettség. Ezt a lehetőséget a bíróság hivatalból vagy indítványra akkor veheti igénybe, ha olyan jogszabály alaptörvény-ellenességét vagy nemzetközi szerződésbe ütközését észleli, amely jogszabályt az előtte folyamatban lévő perben alkalmaznia kell.

A Fogy. kölcs. törvényt – ahogy az a törvény bevezető rendelkezéséből is kitűnik – az Országgyűlés a Kúria 2/2014. számú PJE határozatából származó egyes követelmények érvényre juttatása érdekében alkotta meg. Ebből az következik, hogy a perben a bíróságnak csak a törvényt kell alkalmaznia, a 2/2014. számú PJE határozatot viszont nem. Ezért a PJE határozat esetleges alaptörvény-ellenessége vagy nemzetközi szerződésbe ütközése nem teszi indokolttá az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését.

Az alperes az indítványában a Fogy. kölcs. törvény és az Elszámolási törvény olyan rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét és nemzetközi szerződésbe ütközését is felvetette, amely törvényi rendelkezéseket a jelen perben nem kell alkalmazni (pl. elévülés). Azoknak a törvényi rendelkezéseknek az esetleges alaptörvény-ellenessége vagy nemzetközi szerződésbe ütközése, amelyeket a bíróságnak a perben nem kell alkalmaznia nem teszi indokolttá az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését és a per tárgyalásának felfüggesztését.

A Fogy. kölcs. törvény és az Elszámolási törvény perben alkalmazandó rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességével és nemzetközi szerződésbe ütközésével kapcsolatos, a perben az alperes által is felvetett kifogások egy részét az Alkotmánybíróság korábban, más perekben bírói kezdeményezés folytán indult eljárásban a 34/2014. (XI. 14.) AB és 2/2015. (II. 2.) AB határozataival elbírálta, és azokat alaptalannak találta. Az alperes alkotmányjogi panaszának elbírált rendelkezésekre vonatkozó részét ezért az Alkotmánybíróság visszautasította. A törvény hatályának a deviza szerződésekre kiterjedő rendelkezéseit és a perindítási határidőre vonatkozó kifogást pedig érdemben utasított el. Erre figyelemmel az ítéletábla nem látta indokoltnak újabb eljárás kezdeményezését, és a per tárgyalásának felfüggesztését.

A Pp. 155/A. § (1) bekezdése szerint a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti.

Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata (EUMSZ) 267. cikk a) és b) pontja alapján előzetes döntéshozatali eljárás tárgya a Szerződések értelmezése vagy az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése lehet.

Az alperes részben a 93/13/EGK Irányelv (a továbbiakban: az Irányelv) egyes rendelkezéseinek értelmezése, részben annak a kérdésnek a megválaszolása érdekében indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, hogy a Fogy. kölcs. törvény indítványban megjelölt rendelkezései összeegyeztethetők-e az Európai Unió jogával.

Az EUMSZ 267. cikke értelmében nincs lehetőség előzetes döntéshozatali eljárásban annak vizsgálatára, hogy valamelyik tagállam belső joga összeegyeztethető-e az Európai Unió jogával. Ezért a magyar jog és az Európai Unió jogának összeegyeztethetőségével kapcsolatos kérdések megválaszolása céljából nem lehetséges előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése.

Az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata szerint, ha az uniós rendelkezések kizárólag a tagállam és az EU intézményei közötti kapcsolatra vonatkoznak, akkor esetleges megsértésük esetén sem keletkezik olyan egyéni jog, amelyre az egyén a nemzeti bíróság előtt eredményesen hivatkozhatna (Gfv.VII.30.360/2014/7.).

Az irányelv 8/a. pontja kapcsán pedig az uniós rendelkezések nem írnak elő előzetes tájékoztatást, a tájékoztatásra vonatkozóan határidőt nem állapítanak meg, és jogkövetkezményt sem határoznak meg. Ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, nincs olyan egyéni jog, amit védelemben kellene részesíteni.

A jogbiztonság és bizalomvédelem elvének érvényesülése kapcsán az ítéltábla azt emeli ki, hogy a perben vizsgált időszakban (2010. november 27-től) már nem csak a Ptk. 209. § (1) bekezdése fogalmazott meg elvárásokat a tisztességtelen szerződési feltételek kapcsán, hanem számos olyan tételes jogszabályi rendelkezés is volt [rég. Hpt. 2009. június 30-tól hatályos 210. §, 2010. január 1-től hatályos rég. Hpt. 210. § (3), (4) bekezdés (tétélesség, arányosság, objektivitás, stb.)], amely kizárja a visszaható hatályú jogalkotást és a tulajdonjog sérelmét is. Az Alapjogi Charta 17. és 47. cikkeinek sérelme ezért nem állapítható meg.

Az átláthatóság tételes jogi szabályozása folytán pedig a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy az érthető és világos megfogalmazás elve kiterjed-e az előre kalkulálhatóságra és milyen mértékig.

A 2014/17/EU irányelv 23. cikk (5) bekezdésének sérelme kapcsán az ítéltábla arra utal, hogy a tagállamoknak 2016. március 21-ig van lehetőségük a jogharmonizációra, így késedelem nem állapítható meg, és a szabályozás az abban meghatározott cél elérését sem veszélyezteti (Kúria Gfv.VII.30.360/2014/7.).

Az ítéltábla álláspontja szerint azonban az előzetes döntéshozatali eljárás mellőzésének alapvető oka az, hogy a jelen ügyben nem merült fel az uniós jog közvetlen alkalmazása. A per tárgya ugyanis nem a fogyasztóval kötött szerződések érvényessége vagy érvénytelensége, hanem a Fogy. kölcs. tv. 6. § (2) bekezdésébe foglalt felhatalmazás alapján indított olyan különleges közérdekű kereset, amely a fogyasztói kölcsönszerződés részévé váló általános szerződési feltételekben és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben szereplő, az egyoldalú szerződésmódosítás

lehetőségét tartalmazó szerződési kikötések tisztességtelenségének és érvénytelenségének megállapítására irányul.

Kiemeli az ítéletábra, hogy a 2014. évi. XL. törvény 36. § (2) és (3) bekezdése, valamint a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a közérdekű kereset csak akkor utasítható el, ha a vizsgált kikötések maradéktalanul megfelelnek azoknak az elveknek, amelyeket a 2/2014. Polgári jogegységi határozat az egyedi szerződésekre határozott meg. Ezen elvek a 93/13 EGK irányelv, és az irányelv rendelkezéseinek értelmezése során az Európai Unió Bírósága által korábban hozott határozatokban az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötések tisztességtelenségének értelmezése körében kifejtetteknek alapulnak. Ezek az elvek az Európai Unió Bíróságának korábbi ítéleteiből megismerhetők, azokat a jelen ügyben eljáró bíróságok is a Fogy. kölcs. törvény alkalmazása során figyelembe vehetik, de az érdemi döntés körében további értelmezésre nincs szükség.(C-92/11 RWE ügy, C-618/10 Banco Espanol, C-26/13 Kasler ügy) Mindezekre figyelemmel azok a kérdések, amelyek megválaszolása érdekében az alperes előzetes döntéshozatalt indítványozott, tisztázott kérdéseknek (acte éclairé) minősülnek. Tisztázott kérdésekben pedig nem szükséges az előzetes döntéshozatal. Emiatt az ítéletábra nem látta indokoltnak az alperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványának teljesítését. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt az alperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványának elutasításával sem.

IV.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú tárgyalás megismétlését, ennek érdekében a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé.

Az alperes a fellebbezésében az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó lényeges eljárási szabálysértésként azt jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte mind az alkotmánybírósági eljárás, mind az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését és a per tárgyalásának felfüggesztését, továbbá nem tett eleget az indokolási kötelezettségének az alkotmánybírósági eljárás és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványok elutasítása vonatkozásában.

Alkotmánybírósági eljárás vagy előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése és a per tárgyalásának felfüggesztése – a korábban részletesen kifejtettek szerint – az elsőfokú bíróság számára törvényben biztosított lehetőség, de nem kötelezettség. Ezért az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt azzal, hogy mellőzte az alkotmánybírósági eljárás és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, valamint a per tárgyalásának felfüggesztését.

A Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mind az alkotmánybírósági eljárás, mind az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítvány, mind a perbeli jogvita érdeme tekintetében eleget tett az indokolási kötelezettségének. Kellő mértékben kifejtette, hogy az

indítványok teljesítését miért nem látta indokoltnak, és megfelelően, az alperes által indítványozott bizonyítás mellőzésére is kiterjedően megindokolta az érdemi döntését. Ezért az indokolási kötelezettség elmulasztása sem adhatott alapot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

A határozat hiányos indokolása egyébként sem olyan eljárási szabálysértés, ami a másodfokú eljárásban az indokolás kiegészítésével ne lenne orvosolható. Az indokolás hiányossága csak akkor eredményezheti a határozat hatályon kívül helyezését, ha nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését milyen indokra alapította. Ez a körülmény azonban a perben nem állt fenn.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a perbeli jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, a rendelkezésre álló bizonyítékok és peradatok alapján lehetőség volt megalapozott érdemi határozat meghozatalára. Az alperes árazási elveinek – a már korábban kifejtett okok miatt – a perbeli jogvita eldöntése szempontjából nem volt jelentősége, ezért az ítélet tábla nem látta szükségesnek a bizonyítási eljárás árazási elvek tartalmára és érvényesülésére kiterjedő kiegészítését, és nem találta indokoltnak ennek érdekében a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

V.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével és a döntés ítéletben kifejtett indokaival az ítélet tábla is egyetértett, ezért alapvetően helyes indokaira utal [Pp. 254. § (3) bekezdés].

Az alperes fellebbezésében felvetett jogi érvekkel kapcsolatban az ítélet tábla a következőkre mutat rá:

1.

Az Országgyűlés a Fogy. kölcs. törvény 6. § (2) bekezdésének törvénybe iktatásával különleges pertípust alkotott. A felperest mint felügyeleti szervet közérdekű kereset indítására jogosította fel, és úgy rendelkezett, hogy a közérdekű keresettel indított perre a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló törvényben foglalt különös szabályokat kell alkalmazni. A közérdekű keresettel indított pernek nem az alperes és a fogyasztó között létrejött egyedi szerződés a tárgya, ezért a kereset teljesíthetőségét nem az egyedi szerződésekre irányadó szabályok, hanem a közérdekű keresettel indított perekre megállapított különleges szabályok szerint kell elbírálni.

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (Elszámolási törvény) 35. § (3) bekezdése kimondja, hogy a Felügyelet kizárólag a 36. § (2) bekezdésében foglaltak megállapítását kérheti.

Az Elszámolási törvény 36. § (2) bekezdése értelmében a bíróság az eljárásban kizárólag azt vizsgálja, hogy a Felügyelet által tisztességtelennek tartott szerződéses kikötés a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerint tisztességes-e.

Az Elszámolási törvény 36. § (3) bekezdése szerint, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a Felügyelet által tisztességtelennek tartott szerződéses kikötés megfelel a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerinti valamennyi feltételnek és ezért a szerződéses kikötés tisztességes, a keresetet elutasítja.

Az Elszámolási törvény 36. § (4) bekezdése értelmében, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a Felügyelet által tisztességtelennek tartott szerződéses kikötés nem felel meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerinti bármelyik feltételnek, és ezért a szerződéses kikötés tisztességtelen, megállapítja, hogy a szerződéses kikötés tisztességtelen és ezért érvénytelen.

Ezeknek a törvényi rendelkezéseknek az alapján a kereset teljes elutasítására csak akkor kerülhetne sor, ha az alperes által alkalmazott, és a per tárgyává tett, az alperes számára egyoldalú kamat-, díj- vagy költségemelésre lehetőséget adó valamennyi szerződéses kikötés maradéktalanul megfelelne a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt elveknek, a kereset részleges elutasítására pedig csak akkor lenne lehetőség, ha a per tárgyává tett kikötések között lenne egy vagy több olyan, amely minden tekintetben eleget tenne a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében támasztott követelményeknek. Az Elszámolási törvény 36. § (2) bekezdése kifejezetten kizárja a kikötések más szempontok szerinti vizsgálatát, és az sem vezethetne a kereset elutasításához, ha a kikötések megfelelnek más jogszabályok előírásainak, szempontoknak vagy elveknek.

Az Elszámolási törvény 36. § (3) és (4) bekezdése alapján a bíróság a közérdekű keresettel indított perben csak a keresetet elutasító vagy a kikötések tisztességtelenségét és érvénytelenségét megállapító ítéletet hozhat. A törvény nem ad lehetőséget sem a kikötések tisztességességét és érvényességét, sem az egyes kikötések részleges érvényességét vagy érvénytelenségét megállapító határozat meghozatalára.

Mindezekre figyelemmel a perben a kereset teljesíthetősége szempontjából kizárólag azt kellett vizsgálni, hogy a keresetlevélben megjelölt, az alperest a kamat, a költségek és a díjak egyoldalú emelésére feljogosító szerződéses kikötések maradéktalanul megfelelnek-e a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében körülírt valamennyi elvnek, és ehhez képest tisztességesek vagy tisztességtelenek-e.

2.

Az Elszámolási törvény 36. § (3) és (4) bekezdése, valamint a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdése szerint az egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés – az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével – akkor tisztességtelen, ha az nem felel meg:

a) az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének: annak tartalma a fogyasztó számára nem világos, nem érthető;

b) a tételes meghatározás elvének: az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei nem tételesen meghatározottak, vagyis az oklista hiányzik, vagy van oklista, de az csak példálózó jellegű felsorolást tartalmaz;

c) az objektivitás elvének: az egyoldalú módosítás feltételei nem objektív jellegűek, vagyis a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltétel bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni;

d) a ténylegesség és arányosság elvének: az oklistában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, költségre, illetve díjra;

e) az átláthatóság elvének: a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására;

f) a felmondhatóság elvének: a szerződésmódosítás bekövetkezése esetére nem biztosítja a fogyasztó számára a felmondás jogát vagy

g) a szimmetria elvének: kizárja, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy az egyoldalú kamatemelést, költségemelés, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés csak akkor minősül tisztességesnek, ha megfelel valamennyi, a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt elvnek; bármelyik elv érvényesülésének hiányában a bíróságnak a kikötés tisztességtelenségét és érvénytelenségét kell megállapítania, és nem szükséges tovább vizsgálnia, hogy a kikötés megfelel-e a további elveknek.

3.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperest a kamat egyoldalú emelésére feljogosító szerződéses kikötések nem felelnek meg a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének sem.

Az alperes elfogadható szerkesztési elvet követett, amikor a fogyasztókkal kötött szerződéseket a szerződések általános, illetve különös szabályait tartalmazó elemekre tagolta, és azokat három különböző dokumentumban – a blankettában, a Hitelezési Üzletszabályzatban, illetve az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételekben rögzítette. A három különböző szintű dokumentum egymáshoz való viszonyát az egyedi szerződések VIII. 7. pontja, a Hitelezési Üzletszabályzat I. pontja, illetve az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek II. 2. pontja rögzíti. Ezek egybevetése alapján az állapítható meg, hogy a felek jogviszonyában elsődlegesen az egyedi szerződések szabályait kell alkalmazni, az ott nem szabályozott kérdésekben a Hitelezési Üzletszabályzat, majd az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek rendelkezései az irányadók. A szerződés elemeinek tartalma azonban ellentétben áll az alperes által alkalmazott szerkesztési módszerrel. A szerződés különös rendelkezései ugyanis vagy kiegészítik az általános rendelkezéseket, vagy azok helyébe lépnek, az általános szabályok viszont soha nem léphetnek a különös szabályok helyébe. A blankettaszerződés – amely az alperes érvelés szerint a fogyasztókkal kötött szerződések különös szabályait tartalmazza – VI. 1. pontja lényegesen általánosabban határozza meg azt, hogy az alperes milyen esetekben jogosult a kamat egyoldalú emelésére, mint a Hitelezési Üzletszabályzat 7. pontja, valamint Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek III. pontja. A Hitelezési Üzletszabályzat, valamint Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek sem azonosan, hanem egymástól eltérő tartalommal szabályozzák az egyoldalú kamatemelés lehetőségét. A szerződés egyik eleméből sem tűnik ki viszont az, hogy a Hitelezési Üzletszabályzat szabályai kiegészítik-e az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek szabályait, vagy azok helyébe lépnek. Nem tűnik ki az sem, hogy a blanketta egyoldalú kamatmódosításra lehetőséget adó rendelkezését a Hitelezési Üzletszabályzat, valamint Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek rendelkezései mellett vagy azok helyett kell-e alkalmazni. Mindezek miatt nem érthető és nem világos, hogy a szerződés általános és különös elemei milyen viszonyban állnak egymással, az alperes mely körülmények és feltételek bekövetkezése esetén jogosult a kamat egyoldalú emelésére.

Az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját is, amely szerint az alperes számára a kamat, a díjak és a költségek egyoldalú emelését lehetővé tevő kikötések bonyolult módon, a fogyasztók számára nehezen értelmezhető fogalmak és kifejezések használatával, túl általánosan határozzák meg az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülményeket. Ez szintén azzal jár,

hogy a fogyasztók számára nem kellően érthető és világos, hogy mely körülmények és feltételek bekövetkezése esetén kerülhet sor a kamat, a díjak és a költségek egyoldalú emelésére.

4.

A per tárgyává tett, az alperes számára a kamat, a költségek és a díjak egyoldalú emelésére lehetőséget adó kikötések egyikéből sem tűnik ki, hogy az emelésre okot adó körülmény vagy feltétel bekövetkezése esetén mennyiben változnak meg a fogyasztók szerződésből eredő kötelezettségei, a körülmény vagy feltétel bekövetkezése milyen módon és milyen mértékben teszi terheesebbé a fogyasztók számára a szerződésből eredő kötelezettségek teljesítését.

Az Általános Üzletszabályzat és Általános Szerződési Feltételek III. 1. e) pontja ugyan tartalmazza, hogy az alperes minden esetben az adott időpontban tényleges hatással bíró feltételeket hatásuk arányában veszi figyelembe a kondíciók konkrét mértékének meghatározásánál, ebből a szerződéses feltételből azonban nem állapítható meg pontosan, és nem látható előre, hogy a feltételek változása esetén milyen módon, milyen mechanizmus útján és milyen mértékben válnak terheesebbé a fogyasztók kötelezettségei.

Az alperes a Hitelezési Üzletszabályzat 7.5. pontjában „Díj, költség automatikus módosulása” címen egy kikötésbe foglalta a fix díjak és költségek inflációs ráta mértékével való módosulására és a teljesítésben közreműködő harmadik személyek díjainak és költségeinek megváltoztatása miatti díj- és költségmódosulásra vonatkozó szabályokat. A teljesítésben közreműködő harmadik személyek díjainak és költségeinek megváltoztatása miatti díj- és költségmódosulásra vonatkozó szabály azonban nem tartalmaz tényleges automatizmust, mert nem határozza meg, hogy a teljesítésben közreműködő harmadik személyek díjainak és költségeinek megváltoztatása milyen módon és milyen mértékben hat ki az alperessel szerződő fogyasztók szerződéses kötelezettségeire. Így az alperes maga határozhatja meg fogyasztót terhelő díjak és költségek változásának módját és mértékét, egyoldalúan módosíthatja a szerződést. Ezért a Hitelezési Üzletszabályzat 7.5. pontja az alperes számára a díjak és költségek egyoldalú emelését lehetővé tevő kikötést tartalmaz, amelyből szintén nem állapítható meg és nem látható előre, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmény vagy feltétel bekövetkezése esetén a fogyasztók kötelezettségei milyen módon és mértékben válhatnak terheesebbé.

Az alperessel szerződő fogyasztók az alperes által alkalmazott, az alperes számára a kamat, a díjak és a költségek egyoldalú emelését lehetővé tevő egyik kikötésből sem láthatták előre, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmények bekövetkezése esetén milyen mértékben kerülhet sor további terhek rájuk történő áthárítására, ezért egyik kikötés sem felel meg a Fogy. kölcs. törvény 4. § (1) bekezdés e) pontjában megfogalmazott átláthatóság elvének. Ennek következtében valamennyi, az alperes számára a kamat, a költségek és a díjak egyoldalú emelésére lehetőséget adó szerződéses kikötés tisztességtelen és érvénytelen. Tekintettel arra, hogy az Elszámolási törvény 36. § (3) és (4) bekezdései kizárják a kikötés részbeni tisztességtelenségét és érvénytelenségét megállapító ítélet meghozatalát, a kikötést egységesen kellett elbírálni. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen nyilvánította tisztességtelenek és érvénytelennek a Hitelezési Üzletszabályzat teljes 7.5. pontját is.

5.

A régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és az új Ptk. 6:103. § (3) bekezdése értelmében a fogyasztói szerződésben általános szerződési feltételként alkalmazott tisztességtelen kikötés semmis, azaz érvénytelen.

Az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló kikötés érvénytelenségét csak olyan ok válthatja ki, amely már a szerződés megkötésekor is fennállt. Ebből az következik, hogy ha a kikötés már a szerződés megkötésekor is tisztességtelen volt, akkor az a szerződés létrejöttének időpontjától érvénytelen. Ezért a kikötéseknek már a szerződéskötés időpontjában maradéktalanul meg kell felelniük a tisztességesség követelményeinek. A szerződő felek szerződéskötés után tanúsított magatartása és az egyéb, szerződéskötés után bekövetkezett körülmények nem befolyásolják a tisztességtelen kikötés érvénytelenségét, és nem tehetik azt tisztességessé és érvényessé. Emiatt a perrel érintett kikötések tisztességessége és érvényessége szempontjából közömbös, hogy az alperes ténylegesen milyen okból, milyen módon és milyen mértékben emelt kamatot. Erre figyelemmel ezeket a körülményeket a perben nem kellett vizsgálni, azok feltárása érdekében nem volt szükség bizonyításra.

6.

A Magatartási kódexet az alperes nem tette az általános szerződési feltételei részévé, arra vonatkozóan a fogyasztók nem tettek elfogadó nyilatkozatot, így egyező akaratnyilvánítás hiányában – az alperes árazási elveihez hasonlóan – a Magatartási kódex sem vált az alperes és a fogyasztók között létrejött szerződések részévé. Emiatt a per tárgyává tett kikötések tisztességtelenségének megítélése szempontjából a Magatartási kódex tartalma is közömbös, annak vizsgálatára nem volt szükség.

7.

A régi Ptk. 7. § (1) bekezdése és az új Ptk. 1:6 §-a szerint a tisztességtelen szerződéses kikötések érvénytelenségének elbírálása bíróság hatáskörébe tartozik. A Fogy. kölcs. törvény bírósági hatáskörbe utalta a 4. § (1) bekezdésében meghatározott kikötések tisztességtelenségéhez fűződő vélelem megdöntése iránti pereket, az Elszámolási törvény pedig a Fogy. kölcs. törvény 6. § (2) bekezdése alapján közérdekű keresettel indított pereket. Erre figyelemmel a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete nem rendelkezett hatáskörrel a kikötések tisztességtelenségének megítélésre, és ez a hatáskör jogutódját, a felperest sem illeti meg.

A Pp. 4. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti.

Ennek a törvényi rendelkezésnek az alapján a felügyelet korábbi eljárásainak, határozatainak és a határozatokban megállapított tényállásnak sem volt ügydöntő jelentősége a perbeli jogvita elbírálása szempontjából.

8.

Az elsőfokú bíróság a felperest képviselő ügyvéd munkadíját jelentősen mérsékelt összegben állapította meg, a mérséklés indokait ítéletében kellően kifejtette. Figyelemmel arra, hogy a felperesnek az alperes magatartására visszavezethető okból az elsőfokú eljárásban jelentősen

módosítania kellett, a felperesi képviselőt megillető ügyvédi munkadíj további csökkentését az ítélőtábla nem látta indokoltnak.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – a Pp. 254. § (3) bekezdésének alkalmazásával, annak lényegében helyes indokaira figyelemmel – helybenhagyta.

A Fővárosi Ítélőtábla az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség megfizetésére. A felperesi képviselő ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésének alkalmazásával a felperest képviselő ügyvéd másodfokú eljárásában kifejtett tevékenységével arányos, mérsékelt összegben határozta meg.

, 2015. augusztus 25.

Világhyéné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Lente Sándor s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka István s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Szigeti Krisztina
tisztviselő